

NYHEDSBREV | 2020-2021 | 24. MARTS 2021

Skærpet kontrol med eksport af vacciner fra EU

EU-Kommissionen vil stramme eksportkontrollen af covid19-vacciner. Eksport fra EU til lande, der selv har omfattende vaccineproduktion eller er langt fremme med vaccination af egen befolkning, skal kunne begrænses.

Kommissionen vil udvide EU's ordning fra januar, hvor eksport af vacciner fra EU blev gjort betinget af en eksporttilladelse. Denne ordning havde til hensigt at øge gennemsigtigheden med eksporten af EU-producerede vacciner. Nu tilføjes to nye kriterier, som skal indgå, når medlemslandene vurderer en anmodning om eksporttilladelse:

- **Gensidighed:** Har det land, som vaccinedoserne skal eksporteres til, en stor produktionskapacitet, og begrænser det selv eksport af vacciner eller vaccineingredienser enten gennem lov eller på anden vis?
- **Proportionalitet:** Hvordan er den epidemiologiske situation i det land, som vaccinedoserne skal eksporteres til, herunder er der en stor andel af befolkningen, der allerede er vaccinerede?

Forslaget giver dermed EU mulighed for at afvise en anmodning om eksporttilladelse, hvis vaccinedoser skal eksporteres til et land, der er langt fremme med vaccinationer af sin befolkning og/eller selv producerer, men ikke eksporterer vacciner eller ingredienser. Det gælder kun en meget lille del af verdens lande, først og fremmest UK og USA.

Eksport af vacciner i perioden slutningen af januar 2021 til nu

UK: 0

USA: 0

EU: 43 mio. doser* til 33 lande (heraf 10,9 mio. doser til UK)

* Det reelle tal er større, da dette tal kun omfatter vaccineeksport til lande, der er ikke er undtaget eksportkontrollsystemet (se nedenfor), og kun vacciner eksporteret fra EU efter den 30. januar 2021, da man først har tallene fra det tidspunkt, da eksportkontrollmekanismen blev sat i værk.

Forklaring

USA har indført et eksportforbud på COVID-vacciner, men USA eksporterer en række ingredienser, der anvendes i den europæiske vaccineproduktion. UK har ikke et eksportforbud ved lov, men i den britiske regerings kontrakter med vaccineproducenter er der indført en bestemmelse om, at vacciner produceret i UK først skal gå til det britiske marked. Det har den effekt, at der i øjeblikket ikke eksporteres vacciner fra UK.

Kommissionens forslag lægger ikke op til nogen automatik eller bestemt formel for, hvornår myndighederne skal give eller afvise en anmodning om eksporttilladelse. Det er op til en samlet afvejning i hvert enkelt tilfælde. Beslutningen træffes i første omgang af myndighederne i det medlemsland, hvor vaccinen produceres, og skal derefter godkendes af Kommissionen.

Eksportkontrollen gælder covid19-vacciner, som EU har indgået indkøbsaftaler om (de såkaldte APA - Advanced Purchase Agreements). Det drejer sig om i alt 6 vacciner. De kompetente myndigheder skal som hidtil kun give eksporttilladelse, hvis eksportmængden ikke udgør en trussel mod APA-aftalerne.

Der er tale om et midlertidigt ordning, der skal gælde i seks uger.

Der er ingen garanti for, at vaccinedoser, der ikke opnår en eksporttilladelse, vil gå til vaccination af den europæiske befolkning.

Hvilke effekter har eksportkontrollen fra januar haft indtil nu:

Antal ansøgte tilladelser til eksport af vacciner fra EU: 381

Antal eksporttilladelser: 380

Antal afslag: 1

Afslaget var en sending på 250.000 doser AstraZeneca vacciner fra Italien til Australien.

Undtagelser for nogle lande

Den nugældende eksportkontrol gælder ikke for eksport til de 92 lav- og mid-delindkomstlande omfattet af COVAX, de oversøiske områder knyttet til EU (herunder Grønland og Færøerne) samt EU's nabolande.

Kommissionen lægger i det nye forslag op til at begrænse undtagelserne med henblik på at få mere gennemsigtighed i EU's eksport af vacciner. Oversøiske territorier og lande, der modtager gratis vacciner gennem COVAX, er fortsat undtaget. Men 17 af EU's nabolande skal nu også omfattes af eksportkontrollen, så man får viden om antal doser eksporteret fra EU til disse lande (heriblandt Israel, Schweiz, Georgien, Norge, lande på Balkan).

Hvordan skal dette vedtages?

Kommissionen kan vedtage stramningen af eksportkontrollen gennem en såkaldt gennemførelsesretsakt. Kommissionen vedtager forordningen efter høring af EU's komité for beskyttelsesforanstaltninger, der består af repræsentanter fra EU's medlemsstater.

Europaudvalget vil formentlig få oversendt sagen som en komité-sag med kort frist, som det var tilfældet i begyndelsen af marts, da det [oprindelige forslag til eksportkontrol](#) (fra slutningen af januar) skulle forlænges ([fortroligt notat om komité-sag](#)).

Stats- og regeringscheferne ventes også at berøre emnet på topmødet denne uge.

Hvad er baggrunden for dette tiltag?

AstraZeneca har svært ved at honorere sine kontrakter indgået med henholdsvis EU og UK. Eksempelvis har AstraZeneca leveret under en tredjedel af de lovede doser til EU i første kvartal af 2021 og vil heller ikke opfylde kontrakten i andet kvartal. AstraZeneca er i sin kontrakt med UK forpligtet til at forsyne det britiske sundhedsmyndigheder først med vacciner produceret i UK. Dette gælder ikke i EU's kontrakt med AstraZeneca. De nye kriterier i eksportkontrollen skal bl.a. give EU en mulighed for at forhindre, at forsinkelser i levering af doser fra AstraZeneca til UK opvejes ved, at flere vacciner produceret i EU eksporteres til UK.

Sent onsdag den 24. marts udsendte EU-Kommissionen og den britiske regering en kort [fælles erklæring](#) om viljen til at samarbejde på området givet den gensidige afhængighed.

Kommissionen understreger, at der ikke er tale om et eksportforbud, og minder om, at EU er det eneste større OECD-land, der tillader eksport af vacciner til lande, der selv har en vaccineproduktion.

Hvis du vil vide mere...

- [Udkast til gennemførelsesretsakt om justering af eksportkontrol](#)
- [Kommissionens pressemeddelelse](#)

Kilderne til dette nyhedsbrev kan i deres helhed læses på de Kommissionens hjemmeside. Klik på linket under hver kilde for at læse den fulde version.

Har du problemer med at finde en kilde, kan du få hjælp i Folketingets Bibliotek. Kontakt biblioteket på lokal 3499 e-mail: biblioteket@ft.dk.

EU Nyt fra EU-konsulenterne sendes løbende til abonnenter i Folketinget